

Opole, dnia 5 marca 2009 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w OPOLU
45-075 Opole, ul. Krakowska 28
☎ (077) 4003000, fax (077) 4545330

P/08/116

LOP- 41019-1-2008

Pan
Waldemar Kampa
Wójt Gminy Turawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ Najwyższa Izba Kontroli Delegatura Opole przeprowadziła kontrolę w Urzędzie Gminy Turawa, zwanym w dalszej części *Urzędem*, w zakresie realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (*KPOŚK*) w latach 2006 – I półrocze 2008.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 3 lutego 2009 r. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Wójtowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Gminy w zakresie wdrażania *Programu* i wykorzystania środków finansowych na jego realizację.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

Powyższą ocenę ogólną uzasadniają przedstawione poniżej uwagi i oceny częściowe:

1. Aglomeracja Turawa została wyznaczona rozporządzeniem Wojewody Opolskiego z dnia 20 lipca 2005 r. nr 0151/P/12/05 i objęła obszar gmin Turawa, Łubniany i Chrzastowice. Na dzień 1 stycznia 2006 r. posiadała sieć kanalizacyjną o łącznej długości 25,25 km.

W ramach realizacji KPOŚK w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Turawa na lata 2004 – 2008 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2009 – 2012 i równolegle w Wieloletnim Programie Inwestycyjnym Gminy na lata 2006 - 2011 w okresie objętym kontrolą w aglomeracji zaplanowano wykonanie 51,68 km kanalizacji sanitarnej grawitacyjno - ciśnieniowej.

2. W latach 2006 – I półrocze 2008 na terenie aglomeracji wybudowano w ramach 3 inwestycji 29,86 km sieci kanalizacyjnej, zgodnie z planami zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin aglomeracji. Inwestycje zostały zrealizowane z uwzględnieniem warunków określonych w umowach, a wykonawcy wyłonieni w trybie przetargu nieograniczonego, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych².

W efekcie rozbudowy sieci kanalizacyjnej, której długość na dzień 30 czerwca 2008 r. zwiększyła się dwukrotnie i wyniosła 55,11 km, liczba mieszkańców korzystających z ciągów kanalizacyjnych w aglomeracji wzrosła w okresie od 31 grudnia 2005 r. do 30 czerwca 2008 r. o 85,7%, odpowiednio z 2 792 do 5 186 osób.

Założenia programowe dotyczące budowy kanalizacji w miejscowościach Węgry, Kotórz Wielki i Marszałki, dla których przygotowano w 2007 r. kompletną dokumentację, nie zostały zrealizowane, co wg Pana wyjaśnień spowodowane było dużą skalą przedsięwzięcia i brakiem dofinansowania ze środków unijnych. Na uwagę zasługuje fakt, że 30 listopada 2007 r. w *Gminie*, w celu efektywnego wykonywania zadań z zakresu gospodarki wodno - ściekowej utworzono spółkę Wodociągi i Kanalizacje Turawa, która m.in. została zobowiązana do pozyskania środków z Funduszu Spójności na zadania inwestycyjne związane z kanalizacją miejscowości objętych aglomeracją Turawa.

W harmonogramie KPOŚK na lata 2009 - 2012 w aglomeracji zaplanowano do wykonania 160,913 km sieci kanalizacyjnej, w podziale na 13 zadań inwestycyjnych. Dla ośmiu z tych zadań *Gmina* posiada już pełną dokumentację projektowo-techniczną i niezbędne pozwolenia, natomiast dla pozostałych pięciu – stosowne decyzje środowiskowe.

² Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

NIK zauważa, że realizacja wszystkich zamierzeń ujętych w *Programie* – do 2012 r. wymagać będzie budowy ok. 53 km kanalizacji rocznie.

Uwzględniając dotychczasowe efekty wdrażania *Programu*, a w szczególności spowodowane brakiem środków finansowych wykonanie zadań przewidzianych w nim na lata objęte nin. kontrolą tylko w ok. 55%, Izba ocenia, że konieczna jest intensyfikacja realizacji poszczególnych zadań inwestycyjnych ujętych w *Programie*.

3. Na terenie aglomeracji, w Kotorzu Małym znajduje się uruchomiona 4 lipca 2000 r. mechaniczno - biologiczna oczyszczalnia ścieków typu BIOGRADEX, której maksymalna przepustowość wynosiła 585 825 m³ ścieków rocznie. Wszystkie ścieki w ilości 179 510 m³ w 2006 r., 196 910 m³ w 2007 r. oraz 93 600 m³ w I połowie 2008 r. doprowadzane systemem kanalizacyjnym i dowożone taborem asenizacyjnym zostały oczyszczone, przy czym ilość ścieków dowożonych zmniejszyła się o 31% z 73 969 m³ w 2005 r. do 25 600 m³ w I połowie 2008 r. (szacunkowa ilość całoroczna 51 200 m³).

Osady ściekowe o masie 2 523,64 ton, stanowiące efekt uboczny procesu oczyszczania zostały składowane na Miejskim Składowisku Odpadów Komunalnych w Opolu.

W ramach KPOŚK nie zaplanowano rozbudowy, jak również modernizacji obiektu oczyszczalni ścieków, bowiem według prognozy *Programu porządkowania gospodarki wodno – ściekowej Gminy Turawa* z sierpnia 2008 r., uwzględniającej rozbudowę sieci kanalizacyjnej w relacji ze stopniowo w latach 2017, 2027 i 2037 malejącą liczbą mieszkańców, możliwości przepustowe oczyszczalni ścieków nie zostaną przekroczone.

4. Efekt ekologiczny polegający na wyeliminowaniu skażenia wód podziemnych i powierzchniowych, wyrażony w parametrach jakości ścieków (miary BZT oraz miar N_{og} - azotu ogólnego i P_{og} - fosforu ogólnego) został - za wyjątkiem 2006 r. - osiągnięty.

Przyczyną przekroczenia norm w 2006 r. o średnią wartość 17,6% była zmiana procesu oczyszczania, związana z włączeniem do sieci nowych posesji. Analiza fizykochemiczna ścieków z dnia 7 lutego 2007 r. nie wykazała odstępstw parametrów jakości od normy.

5. Gmina terminowo składała kompletne informacje z wykonania KPOŚK do Wojewody Opolskiego, sporządzone wg wzoru formularza sprawozdawczego, opracowanego przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej. Ponadto ankieta aktualizacyjna złożona Wojewodzie Opolskiemu w dniu 31 lipca 2007 r. zawierała dane zgodne z danymi w aktualizowanych tabelach długości sieci i ilości ścieków oraz danymi dotyczącymi przepustowości oczyszczalni, oczyszczania i zagospodarowania osadów.

6. Nakłady finansowe na realizację KPOŚK, przeznaczone na budowę 29,86 km sieci kanalizacyjnej w aglomeracji w latach 2006 - 2008 (I półrocze) wyniosły ogółem

11 337 800,00 zł, z czego 4 627 700, 00 zł stanowiące 40,8 % tej kwoty wydatkowano ze środków własnych zabezpieczonych w budżetach gmin Turawa i Łubniany, natomiast 6 710 100,00 zł (59,2 %) pochodziło ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pozyskanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Finansowanie zadania zrealizowanego z funduszy unijnych przebiegało zgodnie z harmonogramem i warunkami określonymi w umowie, zawartej pomiędzy Wojewodą Opolskim, a *Gminą*, co potwierdziły również wyniki kontroli przeprowadzonej 15 maja 2008 r. przez Wydział Zarządzania Funduszami Europejskimi Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Wójta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania ocen i uwag.

Zgodnie z treścią art. 61 ust.1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Opolu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen i uwag zawartych w niniejszym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.